

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 73 0 Rs 037421 22 Rev
Banjaluka, 07.06.2023. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Biljane Majkić Marinković i Tanje Bundalo, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca G.K. iz K.,I., koga zastupa punomoćnik R.P., advokat iz B., protiv tužene opštine K., koju zastupa zakonski zastupnik Načelnik opštine G.B., radi isplate plata, vrijednost predmeta spora 1.586,00 KM, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv rješenja Okružnog suda u Banjaluci broj 73 0 Rs 037421 21 Rsž od 09.09.2022. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 07.06.2023. godine, donio je

RJEŠENJE

Revizija se usvaja, oba nižestepena rješenja ukidaju i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Prvostepenim rješenjem Osnovnog suda u Kotor Varošu broj 73 0 Rs 037421 20 Rs od 12.03.2021. godine, odbačena je tužba tužioca G.K. iz I., opština K., podnesena protiv tužene opštine K., radi isplate plata.

Drugostepenim rješenjem Okružnog suda u Banjaluci broj 73 0 Rs 037421 21 Rsž od 09.09.2022. godine, žalba tužioca je odbijena i prvostepeno rješenje potvrđeno. Odbijen je zahtjev tužioca za naknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 438,75 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužilac pobija drugostepeno rješenje zbog povrede postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se revizija dozvoli i usvoji, drugostepeno rješenje ukine i predmet vrati na ponovni postupak.

Tužena nije dostavila odgovor na reviziju.

Odredbom člana 237. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - dalje: ZPP), propisano je da revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 30.000,00 KM, a u privrednim sporovima 50.000,00 KM.

Stavom 3. istog člana propisano je da stranke, u slučajevima kada revizija nije dozvoljena, mogu podnijeti reviziju protiv drugostepene presude ako odluka o sporu zavisi o rješenju nekog materijalnopravnog ili procesnopravnog pitanja važnog za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, a naročito: a) ako o tom pitanju revizijski sud još nije zauzeo shvatanje odlučujući o pojedinim predmetima ili na sjednici odjeljenja, a riječ je o pitanju o kojem postoji različita praksa drugostepenih sudova, b) ako je

o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvatanje, ali je odluka drugostepenog suda zasnovana na shvatanju koje nije podudarno sa tim shvatanjem i c) ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvatanje i presuda drugostepenog suda se zasniva na tom shvatanju, ali bi, uvažavajući razloge iznesene tokom prethodnog prvostepenog i žalbenog postupka, zbog promjene u pravnom sistemu uvjetovane novim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima, te odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Evropskog suda za ljudska prava, trebalo da se preispita sudska praksa.

Kada je tužbeni zahtjev izražen u novcu, kao vrijednost predmeta spora uzima se u obzir samo vrijednost glavnog zahtjeva (član 316. stav 2. ZPP), dok se kamata, ugovorna kazna i ostala sporedna potraživanja ne uzimaju u obzir pri određivanju vrijednosti spora ako ne čine glavni zahtjev (stav 3.).

Novčano potraživanje tužioca u opredjeljenom zahtjevu iznosi 1.580,00 KM. Ovaj iznos ne prelazi iznos od 30.000,00 KM. Shodno tome proizlazi da nije ispunjen uslov dozvoljenosti revizije iz člana 237. stav 2. ZPP.

Tužilac je predložio da se revizija dozvoli u smislu odredbe člana 237. stav 3. ZPP, navodeći da odluka o sporu zavisi od rješenja materijalno pravnog pitanja važnog za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Revident je u reviziji postavio pravno pitanje koje se tiče primjene odredbe člana 151. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 97/16 u daljem tekstu: ZSNLS), a koje glasi:

- koja je pravna posljedica kada načelnik opštine ne odluči o pravima i obavezama službenika, a službenik mu se prethodno pismenim zahtjevom obratio radi ostvarenja svojih prava, odnosno da li se u takvoj situaciji, koju ne predviđa odredba člana 151. ZSNLS, ima smatrati da je zahtjev prihvaćen ili da nije prihvaćen?

Ovaj sud je udovoljio tom prijedlogu u cilju obezbjeđenja jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, nalazeći da se ostvario razlog naveden u članu 237. stav 3. tačka 2. ZPP. Naime, shvatanje nižestepeni sudova, kad je u pitanju dozvoljenost tužbe, suprotno je stanovištu o primjeni odredbe člana 151. ZSNLS izraženom u odlukama ovog suda.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovom postupku je zahtjev tužioca da se obaveže tužena da mu isplati plate za mart i april 2020. godine sa pripadajućim doprinosima.

Nižestepeni sudovi su našli da među stranka nisu sporne slijedeće činjenice:

- da je rješenjem načelnika tužene od 22.04.2020. godine tužiocu prestao radni odnos kod tužene sa danom 22.04.2020. godine sa kojim danom mu je zaključena radna knjižica;
- da je tužilac dana 20.05.2020. godine podnio načelniku tužene prigovor u kojem je naveo da je dana 13.05.2020. godine radnicima tuženog isplaćena plata za mart mjesec i tražio da se njemu isplati plata za mjesec mart 2020. godine i uplate doprinosi za taj mjesec;
- da je tužilac zbog neodlučivanja o ovom prigovoru, dana 26.06.2020. godine podnio žalbu Odboru za žalbe tužene;
- da je tužilac dana 17.06.2020.godine podnio načelniku tužene prigovor u kojem je naveo da je dana 16.06.2020. godine radnicima tužene isplaćena plata za april mjesec i tražio isplatu plate za mjesec april 2020. godine i uplatu doprinosa za taj mjesec;

- da je tužilac zbog neodlučivanja o ovom prigovoru dana 22.07.2020. godine podnio žalbu Odboru za žalbe tužene;
- da je predmetna tužba tužioca podnesena 24.08.2020. godine.

Kod takvog stanja stvari nižestepeni sudovi zaključuju da je tužilac propustio da prije podnošenja tužbe i prije pokretanja radnog spora, iskoristi interni postupak zaštite svojih prava propisan odredbom člana 151. ZSNLS, pa zbog toga nalaze da su ispunjeni uslovi da se tužba odbaci kao nedozvoljena.

Odluke nižestepeni sudovi nisu pravilne.

Odredbom člana 151. ZSNLS propisano je da se radi ostvarivanja svojih prava, službenici pismeno obraćaju načelniku opštine, odnosno gradonačelniku (stav 1.); da protiv akta kojim je odlučeno o njegovim pravima ili obavezama, izuzev o statusnim pitanjima, službenik ima pravo da podnese prigovor (stav 2.); da se prigovor podnosi načelniku opštine, odnosno gradonačelniku, u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja ili drugog pojedinačnog akta, koji je dužan da o njemu odluči u roku od 30 dana od dana podnošenja prigovora (stav 3.); da u postupku odlučivanja o podnesenom prigovoru, načelnik opštine, odnosno gradonačelnik, preispituje svoju odluku i može je izmijeniti ili dopuniti (stav 4.); da ako načelnik opštine, odnosno gradonačelnik u utvrđenom roku ne odluči o prigovoru ili službenik nije zadovoljan odlukom, on se može obratiti Odboru za žalbe u roku od 15 dana od dana dostavljanja odluke ili isteka roka za njeno donošenje (stav 5.); da ako je službenik nezadovoljan odlukom Odbora za žalbe ili ako Odbor za žalbe nije odlučio o žalbi u roku od 30 dana od dana podnošenja žalbe smatra se da je žalba odbijena, a službenik može podnijeti tužbu nadležnom sudu u roku od 30 dana od dana dostavljanja odluke Odbora, odnosno isteka roka za rješavanje o žalbi (stav 6.).

Iz odredbe člana 151. ZSNLS, proizilazi da se službenik za zaštitu svojih prava, osim kad se radi o statusnim pitanjima, pismeno obraća načelniku opštine. To istovremeno znači i obavezu službenika da se prije podnošenja tužbe sudu u rokovima propisanim navedenom odredbom materijalnog prava obrati sa zahtjevom, odnosno prigovorom načelniku, što znači da propisuju obavezu interne zaštite kao jedan od uslova potreban za sudsku zaštitu.

Pravo službenika može biti povrijeđeno kako pojedinačnim aktom poslodavca - rješenjem ili odlukom, tako i radnjom činjenja ili nečinjenja, dakle nematerijalizovanim aktom poslodavca, u kom slučaju se zaposleni za zaštitu svojih prava obraća sa zahtjevom, budući da se prigovor izjavljuje protiv rješenja ili odluke poslodavca.

Tužiocu je radni odnos kod tužene prestao sa danom 22.04.2020. godine, i nije sporno da mu plate koje su predmet spora i doprinosi nisu isplaćeni. Nije sporno da se tužilac pismeno, podneskom naslovljenim kao „prigovor“, obratio načelniku tužene radi isplate plata za mart i april mjesec 2020. godine, nakon što je tužena u maju odnosno junu 2020. godine, isplatila plate zaposlenima. Tužilac predmetnom tužbom traži zaštitu prava koje je povrijeđeno nečinjenjem tužene, kojim mu nije isplaćena plata za vrijeme dok je bio u radnom odnosu kod tužene.

Zahtjev za isplatu plate za mart (zaposlenima isplaćena 13.05.2020. godine) podnesen je 20.05.2020. godine. Nije sporno da načelnik nije odlučio o zahtjevu iz „prigovora“ odnosno da tužiocu nije isplaćena plata za mart.

Tuženi se blagovremeno, u smislu odredbe člana 151. stav 5. ZSNLS, obratio Odboru za žalbe (žalba podnesena 26.06.2020. godine). Odbor za žalbe nije odlučio o žalbi tužioca, pa se ima smatrati da je žalba odbijena po proteku roka od 30 dana od podnošenja iste (navedeni rok je istekao sa danom 27.07.2020. godine). Predmetna tužba podnesena je 24.08.2020. godine, pa je istom održan rok od 30 dana propisan za sudsku zaštitu kad je u pitanju plata za mart mjesec.

Zahtjev za isplatu plate za april (zaposlenima isplaćena 16.06.2020. godine) podnesen je 17.06.2020. godine. Nije sporno da načelnik nije odlučio o zahtjevu iz „prigovora“ odnosno da tužiocu nije isplaćena plata za april.

Tuženi se blagovremeno, u smislu odredbe člana 151. stav 5. ZSNLS, obratio Odboru za žalbe (žalba podnesena 22.07.2020. godine). Odbor za žalbe nije odlučio o žalbi tužioca, pa se ima smatrati da je žalba odbijena po proteku roka od 30 dana od podnošenja iste (navedeni rok je istekao sa danom 23.08.2020 godine). Ovom tužbom održan je rok od 30 dana propisan za zaštitu prava pred sudom za potraživanje plate za april mjesec.

Shodno navedenom predmetna tužba tužioca je dozvoljena i blagovremena, pa su u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi da se tužiocu pruži sudska zaštita. Zbog toga je odlučeno kao u izreci, a na osnovu odredbe člana 249. stav 1. ZPP u vezi sa članom 254. stav 4. istog zakona.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić